

3AM399 Animace kulturního dědictví

Základní pojmy a diskurzy zkoumání animace kultury a kulturního dědictví **Divadlo**

PhDr. Irena Tyslová

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Komedie a tragédie – múzy Tháleia a Melpomené

Animace divadla

Změny vývoje

Profesní organizace

Autorský zákon

Ceny – Thalie

Cena Toma Stopparda

Přístup k tvorbě

Adaptační studia

Média

Animace divadlem

Společenské změny

Přenesená zkušenost

Malé divadlo Kjógenu

Zdroj obrázku: Filipová, Aneta: Malé divadlo kjógenu ví, co se stane, když jídelním hůlkám narostou uši. [online] Topzine [cit. 22.032019]. Dostupna z: <https://www.topzine.cz/male-divadlo-kjogenu-vi-co-se-stane-kdyz-jidelnim-hulkam-narostou-usi>

2016 cena Zaikašó, za autenticitu zpracování a přenos této japonské tradiční kultury novému obecenstvu

Divadlo

- Výkonné umění
- Herci hrají (napodobují realitu) s cílem působit na diváky
- Inscenace vzniká i působí v kontextu sociokulturních souvislostí
- Kromě základní estetické úlohy může divadlo plnit i mnoho dalších funkcí – etickou, výchovnou, politickou, zábavnou, náboženskou nebo didaktickou.

Vývoj

- divadlo vzniká v kontextu náboženských obřadů
- antické Řecko – zpěv, tanec, dramatický děj
 - herci jen muži
 - tragédie (první autor Thepsis) byla považována za vyšší formu
 - později i komedie
 - kostýmy, masky
- antický Řím
 - ženy herečky
 - fraška = zábava

Vývoj II

- středověké divadlo
 - zrozeno znovu, z křesťanského kultu
- renesance – v každém ohledu návrat antických ideálů, i v divadle
 - v Itálii první kryté divadlo - Vicenza
- baroko – dvůr Ludvíka XIV.
 - monumentálnost
 - cizelování projevů
 - technicky složité scény
 - opona
- Zámecké divadlo v Českém Krumlově

Vývoj III

- klasicismus
 - Stavovské divadlo
- romantismus a realismus
 - národní obrození – Národní divadlo
- avantgarda, divadla malých forem

Profesní organizace

- Asociace profesionálních divadel
- Asociace nezávislých divadel
- Databáze českého amatérského divadla
- Sdružení českých divadelních kritiků
- DILIA - občanské sdružení autorů a dalších nositelů autorských práv

Zákonné normy

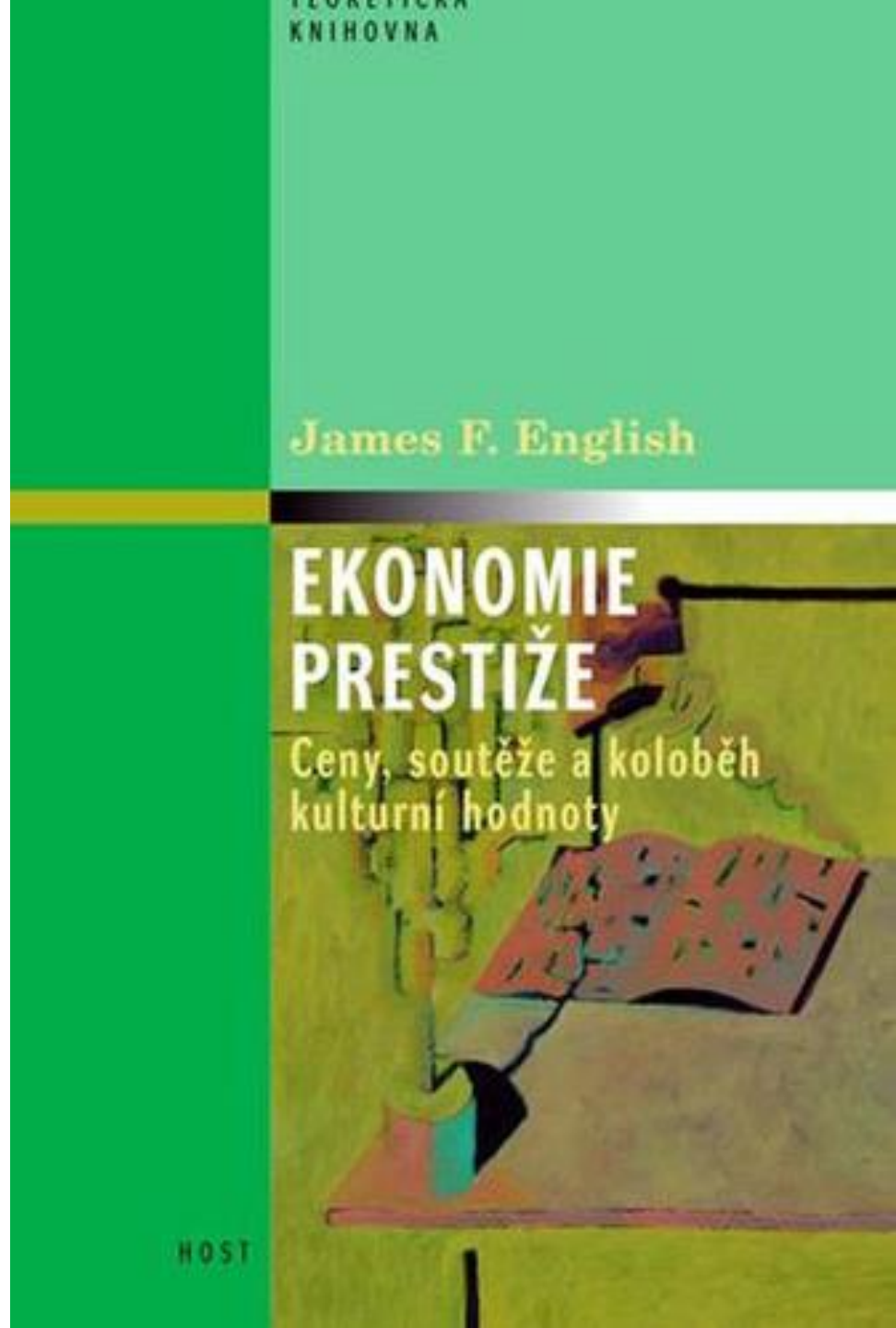
- Divadelní zákon č.33/1978 Sb. byl upravován postupně zákony č.122/1989 Sb., č.127/1990 Sb. a č.165/1995 Sb.
- Autorský zákon 121/2000 Sb.
- Občanský zákoník
- Zákon o sdružování občanů 83/1990 Sb.

Ceny

- Ceny Thálie od 1993
- Cena Alfréda Radoka od 1992 do 2013
 - Anonymní dramatická soutěž agentury Aura Pont
 - **2. místo** Ondřej Novotný: *Teritorium*
 - **2. místo** Hynek Skoták: *Umělec*
 - **3. místo** Lenka Čepková: *Tresky v mrazáku*
 - **3. místo** Monika Kaňová: *Lidi*
 - **3. místo** Ondřej Škrabal: *Syntetická hostina*
- Cena Toma Stopparda
 - 2011, Martin C. Putna: *Václav Havel - Duchovní portrét v rámu české kultury 20. století*

- Doplněné rozsáhlou studií vývoje českých literárních cen

- Zdroj obrázku: vlastní fotografie

Vědecké pohledy na divadlo

- Theatrologie: herec, hra, jeviště, hlediště
- Roger Callois (1998): Hry a lidé: maska a závrať
 - Agón (úsilí), alea (náhoda), mimikry (nápodoba), ilinx (závrať)
 - Hierarchie: paidiá, ludus
- Přístup k tvorbě: apolónský x dionýský
- Adaptační studia: literatura, divadlo, film
 - Dejvické divadlo (Miroslav Krobot): Muž bez minulosti, adaptace filmu Akiho Kaurismäkiho
 - Studio Dva (Patrik Hartl): Šíleně smutná princezna

Média

- Pořady zaměřené na divadlo
- Divadelní noviny
- Divadlo žije!
- Čt vyhledávač Zveme vás do divadla

Ekonomicko-manažerský přístup

- Dotační politika – veřejná služba
- Granty
- Klíčové téma – určování kvality

Společenské změny inspirované divadlem/divadelníky

- Václav Havel
- Sametová revoluce – divadelní stávka od neděle 18. listopadu, generální stávka v pondělí 26. listopadu
- Týden neklidu - 2008, nesouhlas s grantovou politikou radního Milana Richtera

Teze I.

- Animaci kultury chápeme jako **zařazení či znovuzařazení kulturního vzorce nebo prvku do sociálních vztahů**. Základním východiskem animačního projektu tak může být kulturní vzorec či prvek, stejně jako sociální vztahy. Animace je vždy spojením obojího.
- Uved'te příklad z oblasti divadla

Teze II.

- Animace je **zastřešujícím konceptem**, pro její vědecké zkoumání lze proto využít širokou škálu společenských věd. Pro realizaci projektů je užíváno běžných projektových konceptů, při měření dopadů animace a tedy úspěšnosti animačních projektů se animátoři opět obracejí ke společenským vědám, včetně ekonomie.
- Uveďte příklad animačního projektu z oblasti divadla

Teze III.

- Ve společnosti dochází i k animaci neřízené, která nevychází z animačních projektů. Tyto společenské změny lze označit pojmem **animační procesy**. V řadě oblastí kultury dochází k jejich přímému propojování s projekty. Najít je můžeme při historickém pohledu na umělecké obory nebo jako přirozené pokračování projektu v životě vlastní nebo místní komunity.
- Uveďte příklad neřízeného procesu z oblasti divadla

SKP - priority

- 1. Podpora kulturní identity, kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu
- 2. Rozvoj kreativity, podpora kulturních činností a vzniku kulturních statků, poskytování veřejných kulturních služeb, práce s publikem, podpora přístupu ke kultuře a rozvoj participativní kultury usnadňující sociální začlenění
- 3. Uchování kulturního dědictví

- 4. Využití kulturního dědictví a kulturních činností, služeb a statků pro rozvoj hospodářství a zvyšování konkurenceschopnosti, podpora mobility
- 5. Využití nástrojů eCulture pro rozvoj kultury
- 6. Efektivnější prostředí pro podporu kulturních činností, poskytování veřejných kulturních služeb, vzniku kulturních statků a uchování kulturního dědictví

- Ke každé prioritě uveďte jeden příklad z oblasti divadla

Zdroje

- Dudová, Anna, Kaplánek, Michal, Macků, Richard (2011): *Mnohotvarý fenomén animace: Pokus o rozdělení animace na základě východisek a cílového zaměření jednotlivých typů animace*. Jihočeská univerzita, Teologická fakulta. České Budějovice. [online] Dostupné z: http://www.ped.muni.cz/pedor/archiv/2011/pedor11_3_mnohotvaryfenomenanimace_dudovakaplanekmacku.pdf.
- Fidrmucová, Naďa (2012): *Pojetí animace ve Francii*. In: TYSLOVÁ, Irena. *Metodiky animačních procesů v kultuře: [vybrané eseje: sborník]*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1903-6.
- Getz, Donald (2008): *Event tourism: Definition, evolution, and research*. *Tourism Management* 29, p. 403-428.
- Hanzlík, Jan (2012): *Film a společnost: příspěvek k animaci kultury*. In: TYSLOVÁ, Irena. *Metodiky animačních procesů v kultuře: [vybrané eseje: sborník]*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1903-6.
- Heidegger, Martin (2008): *Bytí a čas*. Oikomenh, Praha. ISBN 978-80-7298-048-3.
- Kaplánek, Michal (2013): *Animace: studijní text pro přípravu animátorů mládeže*. Portál, Praha. ISBN 978-80-262-0565-4.
- Kroupa, Petr (2004): *Čas a autenticita památky*. Kroupa, Petr. In: *Zprávy památkové péče. Časopis státní památkové péče*. Praha : Státní ústav památkové péče 64, č. 5, (2004,) s. 431-442.
- Lukavec, Jan (2012): *Literatura a společnost*. In: TYSLOVÁ, Irena. *Metodiky animačních procesů v kultuře: [vybrané eseje: sborník]*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1903-6.
- Macura, Vladimír (2015): *Znamení zrodu a české sny*. V tomto uspořádání vydání první. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-2506-7.
- Patočka, Jiří (2012): *Základní východiska animace kulturního dědictví*. In: TYSLOVÁ, Irena. *Metodiky animačních procesů v kultuře: [vybrané eseje: sborník]*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1903-6.
- Půtová, Barbora (2018): *Autenticita a představy v antropologii turismu*. [on-line] *Lidé města, Urban People*, 20, 2018, 1. [cit. 10.11.2018] Dostupné z: <http://lidemesta.cz/archiv/cisla/20,-2018,-1/>
- Shone, Anton, Bryn, Parry (2004): *Successful event management. A practical Handbook*. South-Western Cenange Learning, Andover, Hampshire. ISBN 978-1-84480-076-6.
- Siostrzonek, Jiří (2008): *Animace kultury (polské inspirace)*. Slezská univerzita, Opava. ISBN 978-80-7248.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

